

EU:s ungdomsdialog

Guide

*Att anordna en lokal demokratiworkshop
för ungas inflytande i Europa*

mucf
Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor

I samarbete med

Innehåll

Inledning: EU-frågor är också ungas frågor	4
EU:s ungdomsstrategi	5
EU:s 11 ungdomsmål	5
EU:s ungdomsdialog	8
Del 1: Guide – så genomför du en demokrativerkstad	12
Förberedelse av demokrativerkstaden	12
Under demokrativerkstaden	15
Uppföljning	17
Del 2: Mall – metoder för en demokrativerkstad	19
Del 3: Guide till det digitala dialogverktyget	23
Digitalt dialogverktyg – var med och prioritera Sveriges bidrag	24
Återkoppling	24
Bilaga 1: MALL spridningsmail till kommunfullmäktige	25
Bilaga 2: EU:s ungdomsdialog – processen	26

Inledning: EU-frågor är också ungas frågor

En majoritet av unga upplever att de inte har någon möjlighet att påverka EU-beslut och ungas upplevda påverkansmöjligheter på lokal nivå följer samma trend. I MUCF:s Fokusrapport från 2019¹ uppger unga att politiker inte lyssnar på dem och att politiker fattar beslut om insatser utan att prata med unga. Det här metodmaterialet vänder sig till dig som arbetar inom en kommun eller annan typ av organisation som vill arbeta för att öka ungas delaktighet och specifikt ungas delaktighet i EU-frågor.

Det finns ett generellt behov att öka ungas möjligheter till inflytande i sin helhet men förutsättningarna för inflytande skiljer sig åt och i betänkandet EU på hemmaplan² visas tydligt att förutsättningarna beror på vilken nivå besluten fattas. EU är ett komplext politiskt system och det upplevs svårare att påverka EU-frågor än andra frågor. Detta medför en hög risk för ett demokratiskt underskott.

EU är en aktör som påverkar samhällsutvecklingen i Europa och Sverige i stort. EU kan påverka svensk politik direkt och indirekt. Direkt påverkar EU genom olika typer av lagstiftning och domslut. EU påverkar indirekt genom rekommendationer, strategier, program, fonder och bidrag. Ungdomspolitik är ett politikområde som EU endast har indirekt påverkan på. EU har bland annat tagit fram en ungdomsstrategi, upprättat en ungdomsdialog och finansierar olika program som riktar sig mot unga.

Enligt en studie från SKR³ påverkar EU sammantaget lite mer än hälften av dagordningspunkter från regionfullmäktige och ungefär hälften av en kommuns fullmäktigedagordning.

I Sverige ska alla statliga beslut och insatser som berör unga mellan 13 och 25 år ha ett ungdomsperspektiv. Ungas intressen, behov och synpunkter ska beaktas vid planering, beslut, genomförande och uppföljning av beslut. Det betyder att unga även ska kunna ha inflytande i frågor som inte bara direkt påverkar dem utan också i andra mer övergripande samhällsfrågor, utvecklings- och beslutsprocesser. Det innebär att även unga ska ha möjlighet att påverka beslut som tas på europeisk nivå för att nå målet med Sveriges ungdomspolitik.

MUCF och LSU arbetar därför för att öka ungas delaktighet i EU-frågor.

¹ MUCF (2019). Ungas möjligheter till inflytande på lokal nivå Fokus 19. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

² SOU 2016:10 Betänkande av Utredningen om delaktighet i EU. EU på hemmaplan. Stockholm: Wolters Kluwers.

³ SKL (2018) EU i lokalpolitiken. Sveriges Kommuner och Landsting

Genom att utgå från EU:s ungdomsstrategi har MUCF och LSU utvecklat en metod vi kallar för *Demokrativerkstad* med syfte att inkludera fler unga i EU:s ungdomsdialog, den påverkanskanal som EU har upprättat för unga i EU.

EU:s ungdomsstrategi

EU:s ungdomsstrategi⁴ syftar till att hantera aktuella och kommande utmaningar som ungdomar runtom i Europa ställs inför. Det övergripande målet för EU:s ungdomsstrategi är att främja ungdomars deltagande i det demokratiska livet, i enlighet med artikel 165 i EU:s fördrag. Den stöder också socialt och medborgerligt engagemang och har som syfte att se till att alla ungdomar har de resurser som behövs för att delta i samhället. Strategins tre huvudområden är engagera, sammanföra och stärka som innebär att erbjuda möjligheter för ungdomarna att engagera sig både i vardagen och i det demokratiska livet, att främja mobilitet genom EU-program som Erasmus+ och Europeiska Solidaritetskåren och att erkänna den öppna fritidsverksamheten som en viktig arena och kraft i samhället, genom vilken vi stärker ungas möjlighet att skapa sig egenmakt.

Ungdomsstrategin är antagen av ministerrådet och ger alla regeringar i uppdrag att forma nationella handlingsplaner för att implementera EU:s ungdomsstrategi på nationell nivå. EU:s ungdomsstrategi kan också användas på lokal nivå. Genom EU:s ungdomsstrategi kan din organisation på lokal nivå förankra er ungdomsverksamhet i en övergripande strategi och säkra att ert arbete utgår från ett ungdomsperspektiv.

EU:s 11 ungdomsmål

Inkluderat i EU:s ungdomsstrategi är EU:s 11 ungdomsmål. Strategin strävar efter att uppnå dessa elva mål.

Ungdomsmålen är ett resultat av EU:s ungdomsdialog 2017–2018. Unga i EU fick på så sätt ett väldigt direkt inflytande över EU:s ungdomspolitik.

1. Att föra samman unga och EU

Främja ungas upplevelse av att tillhöra det europeiska projektet och bygga en bro mellan EU och unga för att vinna tillit och öka deltagandet.

Ett ökat antal unga människor saknar tillit till EU och stöter på svårigheter med att förstå dess principer och värderingar, samt hur det fungerar. Demokratiska brister i EU-processer har också identifierats som en av anledningarna till en ökande euroskepticism bland unga.

2. Jämställdhet mellan alla kön

Säkerställa jämställdhet mellan alla kön och se till att det finns genusmedvetna tillvägagångssätt inom samtliga områden i en ung människas liv.

Könsdiskriminering påverkar fortfarande många unga människor, och särskilt unga kvinnor. Vi måste se till att alla unga människor av alla kön, inklusive unga icke-binära och HBTQ+-personer, får samma möjligheter och tillgångar till rättigheter.

⁴ EU:s ungdomsstrategi

3. Inkluderande samhälle

Möjliggöra och säkerställa att alla unga inkluderas i samhället.

En tredjedel av Europas unga riskerar fattigdom och socialt utanförskap. Många har inte tillgång till sina sociala rättigheter. Många utsätts fortfarande för diskriminering, fördomar och hatbrott. Nya migrationsfenomen har medfört ett flertal utmaningar vad gäller samhälle och inkludering. Därför är det mycket viktigt att jobba för att uppfylla rättigheterna för Europas alla unga, inklusive de mest marginaliserade och utestängda.

4. Information och konstruktiv dialog

Säkerställa att unga har bättre tillgång till tillförlitlig information, stödja deras förmåga att kritiskt utvärdera information och engagera dem att vara delaktiga i en konstruktiv dialog.

Unga upplever svårigheter med att kontrollera huruvida information är korrekt och tillförlitlig. De behöver bli bättre rustade för att navigera i media-landskapet och delta i konstruktiva dialoger.

5. Psykisk hälsa och välmående

Uppnå bättre psykiskt välmående och få bort stigmatiseringen av psykisk ohälsa, för att främja social inkludering av alla unga.

Ett stort och ökande antal unga i hela Europa uttrycker sin oro för utbredningen av psykiska hälsoproblem såsom hög stress, ångest, depression och andra psykiska sjukdomar bland sina jämnåriga. Unga talar om det enorma samhällstryck de möter idag, och uttrycker ett behov av bättre åtgärder för ungdomars psykiska hälsa.

6. Föra fram ungdomar på landsbygden

Skapa villkor som gör det möjligt för ungdomar på landsbygden att uppfylla sin potential.

Trots EU:s engagemang i utvecklingen av landsbygden, och det faktum att nästan en tredjedel av EU:s befolkning 2015 levde på landsbygden, råder det skillnader mellan att bo i städer och på landsbygden. Därför är det viktigt att se till att det råder jämställdhet för unga i städer och på landsbygden.

7. Kvalitetsjobb för alla

Garantera en tillgänglig arbetsmarknad med jobbtillfällen som leder till kvalitetsjobb för alla unga.

Unga lider av hög arbetslöshet, osäkra och exploaterande arbetsvillkor samt diskriminering på arbetsmarknaden och arbetsplatser. Unga hindras från att bli helt integrerade på arbetsmarknaden på grund av att de saknar information om och passande färdigheter för framtida anställningar. Därför behöver vi genomföra åtgärder för att säkerställa kvalitetsjobb för alla.

8. Kvalitetsinlärning

Integrera och förbättra olika former av inlärning så att unga rustas för utmaningarna i en modern tid med ständiga förändringar.

Utbildning förblir nyckeln till aktivt medborgarskap, ett inkluderande samhälle och anställningsbarhet. Därför behöver vi bredda vår vision om utbildning och fokusera mer på överförbara färdigheter, elevcentrerad undervisning och icke-formell utbildning för att få till en verklig jämställdhet och lika tillgång till kvalitetsinlärning.

9. Utrymme och deltagande för alla

Stärka ungas demokratiska deltagande och autonomi samt ta fram specifika utrymmen för unga i alla delar av samhället.

Unga är underrepresenterade i beslutsprocesser som påverkar dem, trots att deras engagemang är av största vikt för demokratin. De behöver tillgång till fysiska utrymmen i sitt lokalområde för att stödja sin personliga, kulturella och politiska utveckling.

10. Ett hållbart och grönt Europa

Uppnå ett samhälle där alla unga är utbildade i och aktiva för miljön och har förmåga att göra skillnad i sina liv.

Nuförtiden konsumerar vi på ett sätt som vår miljö inte kan hantera. Samhället måste agera mot klimatförändringar och de växande hoten mot vår miljö. Men vårt samhälle måste erkänna problemet för att kunna lösa det. Det är därför alla, inklusive unga, måste börja ta ansvar för sina handlingar och påverka livet för framtida generationer. Att bli hållbar är inget val, det är ett måste.

11. Ungdomsorganisationer och europeiska program

Se till att alla unga har lika tillgång till ungdomsorganisationer och europeiska ungdomsprogram för att bygga ett samhälle baserat på europeiska värderingar och identitet.

Ungdomsorganisationer och europeiska ungdomsprogram involverar miljoner unga för att stödja dem till aktivt medborgarskap och utveckla deras livskunskaper. Ungdomsorganisationer och europeiska ungdomsprogram förblir dock underfinansierade och saknar erkännande och tillgänglighet.

EU:s ungdomsdialog

EU:s ungdomsdialog är en konsultationsprocess för att få in synpunkter från unga i hela EU. Dessa synpunkter blir sedan till rekommendationer för verklig politik i EU.

LSU implementerar

LSU – Sveriges ungdomsorganisationer har som uppgift att implementera EU:s ungdomsdialog i Sverige. LSU är en intresse- och samarbetsorganisation som samlar nationella barn – och ungdomsorganisationer. LSU är en idéburen, partipolitiskt och religiöst obunden organisation med uppgift att stärka ungas demokratiska organisering med mångfald och mänskliga rättigheter som utgångspunkt.

Dialogens olika cykler

EU:s ungdomsdialog är uppdelad i 18 månaders långa cykler som sträcker sig över tre ordförandeskap i ministerrådet. Varje cykel har ett specifikt tema. Varje år initierar Europeiska kommissionen konsultationsprocessen genom att skicka ut frågor till varje lands ansvarig organisation som sedan ansvarar för att samla in och sammanställa ungas åsikter i sitt land.

I Sverige genomförs en SIFO-undersökning, fokusgrupper med ungdomsorganisationer samt lokala demokrativerkstäder med unga. Demokrativerkstäderna anordnas i slutet av varje omgång av EU:s ungdomsdialog, det vill säga var 18:e månad. Resultatet av denna konsultationsprocess tas sedan vidare till europeisk nivå under en europeisk ungdomskonferens.

En europeisk dialog

Varje termin träffas ungdomsrepresentanter och beslutsfattare från hela EU i en gemensam ungdomskonferens där de analyserar resultaten från de nationella konsultationerna. Under mötet diskuterar ungdomsrepresentanterna, summerar och tar fram de viktigaste förslagen som sedan lämnas över till det ministerrådet och EU:s regeringar

Sveriges ungdomsrepresentanter

Sveriges har två ungdomsrepresentanter som representerar LSU:s medlemsorganisationer och Sveriges unga under den europeiska ungdomskonferensen där de för fram de förslag som Sveriges unga har tagit fram. Ungdomsrepresentanterna tar fram en nationell rapport inför den slutliga ungdomskonferensen som sker i slutet av den 18 månader långa konsultationsprocessen.

Vilket inflytande har unga genom EU:s ungdomsdialog?

Det är upp till EU:s regeringar att ta till sig dessa förslag och göra dem till verklighet. Det kan ta lång tid, och det kan ske på olika sätt. EU har inte rätt bestämma hur eller vad medlemsländerna ska göra när det kommer till ungdomspolitik. Det är bara Sveriges riksdag och regering som kan bestämma hur Sveriges ungdomspolitik ska se ut. EU kan istället sätta upp riktlinjer och gemensamma mål som hela EU ska sträva mot inom ungdomsområdet. Till

exempel kan EU uppmuntra och hjälpa EU:s medlemsstater att uppnå olika mål genom att ge bidrag och sprida idéer och exempel på bra åtgärder som kan göras på nationell och lokal nivå. Det är alltså i slutändan framförallt på lokal nivå som EU:s ungdomsdialog kan ha inflytande då det är hemma som mycket av ungdomspolitikerna implementeras.

Att stärka ungas deltagande genom EU:s ungdomsdialog

Genom att öka ungas möjligheter till att delta i EU:s ungdomsdialog kan vi stärka ungas deltagande i EU frågor. LSU har därför som mål att vidga konsultationsprocessen för att inkludera fler unga i processen att ta fram förslag. Utöver den SIFO-undersökning och de fokusgrupper som har använts för att samla in åsikter från unga i Sverige hittills, arbetar LSU för att öka antalet unga som deltar i de lokala demokrativerkstäderna.

Lokala demokrativerkstäder för unga

Genom lokala demokrativerkstäder ska fler unga, med utgångspunkt i sin egen erfarenhet och lokala verklighet, kunna delta i EU:s ungdomsdialog och därigenom få ökad kunskap om EU och ökad möjlighet till att påverka EU-frågor. Genom att demokrativerkstäderna genomförs på olika orter över hela Sverige kommer ungas vitt skilda verkligheter att finnas representerade i EU:s ungdomsdialog.

Konceptet demokrativerkstäder testades för första gången under fyra pilotverkstäder under 2019. För att inkludera så många unga röster som möjligt är nu fler lokala aktörer som ungdomsorganisationer, informella grupper av unga, fritidsgårdar och andra kommunala verksamheter välkomna att delta och organisera demokrativerkstäder. **Med stöd och vägledning från den här guiden kan lokala aktörer själva genomföra en demokrativerkstad för unga på sin ort.**

Demokrativerkstäder kompletteras med ett webbaserat verktyg

För att kunna hantera en stor mängd förslag från många lokala demokrativerkstäder har LSU, med stöd från MUCF, skapat ett webbaserat verktyg för dokumentation⁵ som vi kallar digitala dialogverktyget. I det digitala dialogverktyget lägger alla arrangörer av demokrativerkstäder upp sina förslag samt en sammanfattning av de bakomliggande diskussionerna. Efter att alla demokrativerkstäder har genomförts sker kompletterande konsultationer i digitala dialogverktyget. Där kan unga gå in och rösta på, eller rangordna, de förslag de tycker är viktigast. De förslag som får flest röster tas med i den svenska rapporten till den europeiska ungdomskonferensen där de slutliga europeiska rekommendationerna tas fram.

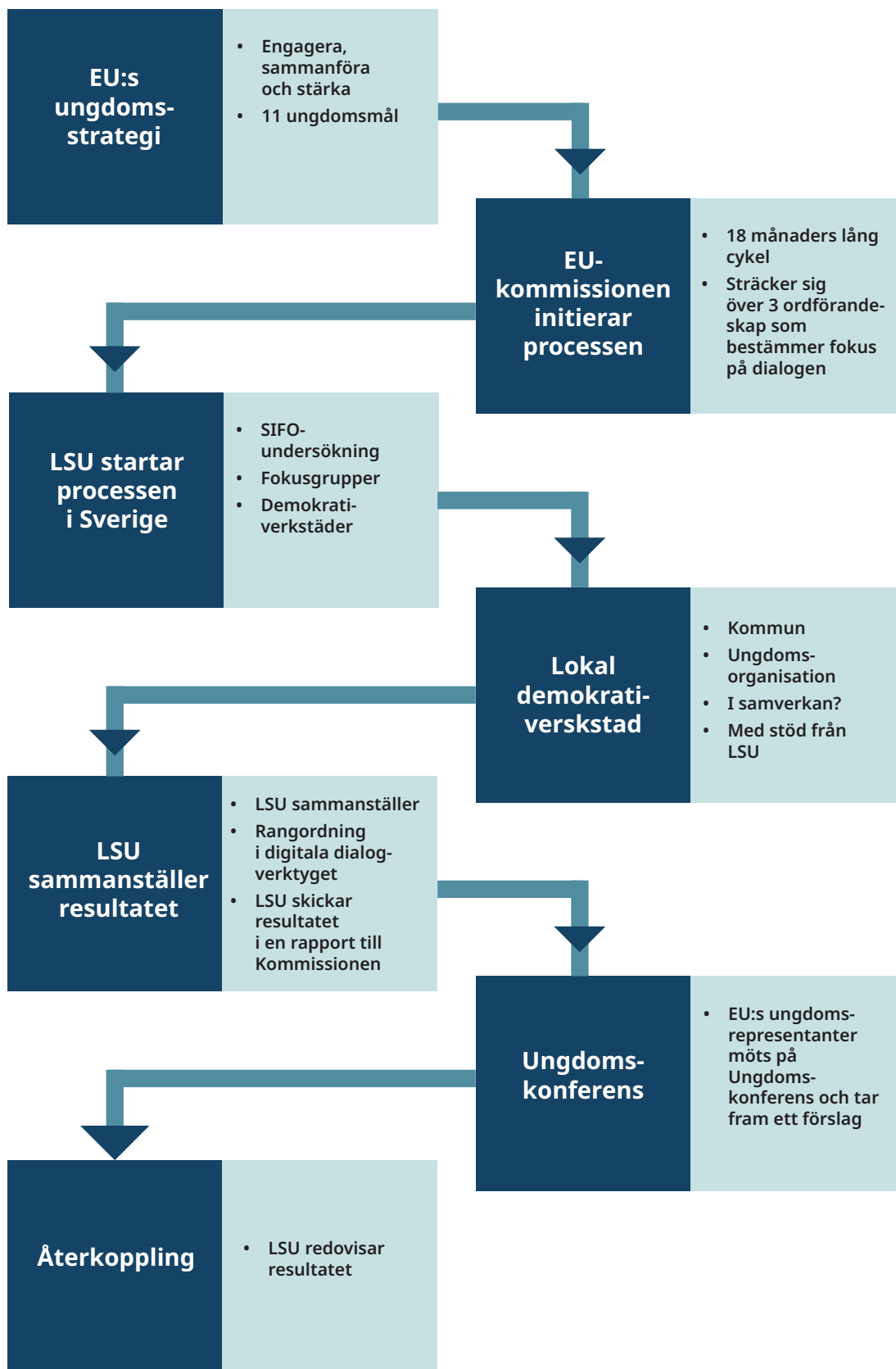
Det digitala dialogverktyget ökar transparensen i processen. Möjligtvis öppnar resursen även för uppföljande analyser. Har förslagen liknande tendenser? Vad skiljer dem åt? Kan den lokala verkligheten förklara varför de skiljer sig åt? Se mer detaljerad beskrivning i del 3.

⁵ <https://lsu.voteit.se/>

Återkoppling

När EU:s medlemsländer har meddelat vad de ska göra med förslagen som lämnats in under ungdomskonferensen ansvarar LSU för att återkoppla till alla genomförda, lokala demokrativerkstäder för att redovisa resultatet av ungdomsdialogen.

EU:s ungdomsdialog – processen

Del 1: Guide – så genomför du en demokrativerkstad

Under hösten 2019 genomfördes fyra pilotverkstäder för att ta fram ett koncept till EU:s ungdomsdialogs demokrativerkstäder. Guiden är baserad på erfarenheter från dessa. Senare i manualen kommer en guide till hur en demokrativerkstad kan läggas upp rent metodmässigt med ett förslag på ett körschema.

Det här metodmaterialet är inget facit. Det är ni som arbetar på ungdomsgården, på ungdomsrådet eller i ungdomsorganisationer som är utbildade pedagoger, fritidsledare och övrig personal, som är experter i er egen verksamhet. Läs och bläddra i materialet och plocka bitar som du tycker att ni tycker ni kan ha användning av eller frågeställningar som ni kan diskutera vidare. Komplettera gärna genom att gå igenom LSU:s och MUCF:s övriga material. I metodmaterialet Prata politik⁶ hittar du flera tips på hur du kan prata politik med unga.

Väljer ni att utföra demokrativerkstaden genom samverkan mellan en offentlig organisation och en ideell organisation kan ni hitta stöd i metoden Den europeiska koden⁷.

LSU ansvarar för processen och ni kan alltid vända er till dem med frågor.

Avsnittet förklarar och besvarar frågor hur en demokrativerkstad går till; vad du behöver planera och förbereda; vad du behöver förbereda rent praktiskt på plats och hur du kan följa upp efteråt.

CHECKLISTA

Förberedelse av demokrativerkstaden

- **Anmälan**

Steg ett är att skicka en anmälan om att genomföra en demokrativerkstad till info@lsu.se. Genom anmälan får ni en uppdatering kring det ämne som ska konsulteras i omgångens EU:s ungdomsdialog. Ni får även tillgång till det webbaserade verktyget den digitala dialogverktyget.

- **Kontinuerlig dialog**

Under hela procesen krävs en kontinuerlig dialog med LSU.

- **Se över vilka bidrag ni kan söka**

Genom MUCF kan ni söka olika typer av bidrag för att arbeta med demokratifrågor eller EU-projekt. Besök MUCF:s webbplats eller kontakta info@mucf.se.

⁶ MUCF (2018) Prata politik. Ett metodmaterial om demokratiska samtal i skolan.

⁷ Europeisk kod för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen, reviderad och antagagen av INGO-KONFERENSEN vid mötet den 30 oktober 2019

- **Identifiera eventuella partners**

Överväg om ni vill involvera fler aktörer som partners till demokratiwerkstaden. Kanske är detta en fråga ni vill samverka kring?

Det kan vara bra att involvera **kommunen** för att få stöd med lokal, finansiering, koordinering och framförallt för att få en enklare tillgång till beslutsfattare. Inom kommunen är det möjligt att vända sig till ungdomsstrateger, demokratisamordnare eller en annan person som arbetar med ungdomsfrågor, fritid eller demokrati/EU. En fritidsgård kan också vara en bra samarbetspartner.

Det kan vara bra att involvera en **ungdomsförening** för att få tillgång till deras nätverk samt erfarenhet kring ungas deltagande och processledning. Välj en förening som antingen är aktiv kring frågor som gäller ungas deltagande eller en förening som har erfarenhet i det ämnet som demokratiwerkstaden handlar om. Utöver att stärka ungdomsperspektivet och inkludera en aktör med erfarenhet, så kan det vara intressant för de ungdomar att som deltar i demokratiwerkstaden att introduceras för en lokal förening för eventuellt vidare engagemang i frågan. Du kan få hjälp med att hitta en lämplig förening genom LSU – kontakta info@lsu.se.

- **Boka lokal**

Det är optimalt om det får plats både en cirkel med stolar där hela gruppen kan samlas och även bord för grupparbete lite utspridda i rummet. Det kan finnas en fördel med att ha demokratiwerkstaden på ungas mötesplats, eftersom klivet för att delta blir kortare och det finns en grundtrygghet i platsen. Ett annat alternativ är att använda en speciell lokal, kanske på kommunhuset eller Eurodesk, för att betona att det är ett viktigt event för ungas inflytande i samhället och Europa. Vid bokning av lokal behöver också tillgängligheten ses över. Har *alla* möjlighet att vara med?

- **Inbjudan**

Skicka ut en öppen inbjudan så brett som möjligt för att nå olika grupper av deltagare.

Om ni går ut med inbjudan tidigt se till att skicka ut en påminnelse ca 10 dagar innan och det kan vara bra att påminna alla deltagare som anmält sig dagen innan via sms eller e-post. Be gärna deltagarna att registrera en e-post vid anmälan. Fundera också gärna på om ni vill bjuda in en politiker till sista delen av demokratiwerkstaden. Fundera gärna på tilltalet i brevet för att säkerställa att alla kan ta del av informationen.

- **Identifiera processledare**

Tänk efter om ni behöver stöd för att leda demokratiwerkstaden. I bästa fall finns två moderatörer: en person som processleder ungdomarnas arbete och diskussioner samt en person som är med och dokumenterar. En idé kan vara att involvera en ung person från en ungdomsorganisation som har erfarenhet av att leda workshops. Ni kan fråga LSU om tips på en organisation i er kommun.

- **Förbered metod/program**

I nästa del (del 3) finns ett förslag på ett färdigt arbetsprogram. Välj om ni vill använda det och anpassa det utifrån era förutsättningar eller utveckla ett eget. Tänk på att längden av workshopen ska passa alla och att programmet ska anpassas så att alla kan vara med på lika villkor.

- **Förbered ämnesingång**

Varje cykel av EU:s ungdomsdialog behandlar ett ämne uppdelat på omkring tre underteman. Ni kan välja att ta fram förslag inom alla dessa tre ämnen eller välja ut ett eller två ämnen. Kanske är ett ämne extra viktigt för unga på er ort? Eller är det viktigare att vara med och påverka så många politikområden som möjligt? Uppgiften under demokrativerkstaden är att ta fram max fyra förslag per ämne.

- **Analysera deltagare**

När sista dagen passerat bör ni se över listan och fundera på om fler deltagare behövs. Det fungerar bra att göra demokrativerkstaden med 6–30 deltagare, men ju flera deltagare desto mer representativa blir förslagen. När ni vet vilka som kommer kan ni fundera över deras profil. Vad har de för erfarenhet av aktivt deltagande? Känner de varandra? Kanske behövs en lära-känna-övning i början av workshopen? Kanske behövs extra stöd för att alla ska våga säga sin mening och delta aktivt?

- **EU-kunskap**

Gör en behovsanalys av EU-kunskapen hos er som processledare och de unga deltagarna. Gå gärna igenom MUCF:s verktygslåda **Prata EU** där ni hittar presentationer och metoder för att öka kunskapen om hur EU fungerar och hur EU-beslut fattas.

- **Mat**

Fundera över om ni behöver erbjuda deltagarna något att äta för att hålla energinivån uppe.

- **Material**

Stora papper och tuschpennor att skriva med, någonstans att fästa posters på väggen med, post-it-lappar och maskeringstejp kan behövas. Det kan vara bra att visa hur det digitala dialogverktyget ser ut och hur man kan vara med och rangordna förslagen från alla demokrativerkstäder. För detta behövs en dator och en projektor

CHECKLISTA

Under demokrativerkstaden

- **Förklara den europeiska ungdomsdialogen**

Börja demokrativerkstaden med en presentation av EU:s ungdomsdialog. Visa gärna en video med de svenska ungdomsrepresentanterna som själva kan förklara hur de kommer framföra resultaten från de svenska demokrativerkstäderna och företräda Sveriges unga.

- **Förklara inflytandeprocessen**

Det är viktigt att klargöra att förslagen som tas fram är *bidrag* i en europeisk process för att inte skapa falska förhoppningar om att de förslag som tas fram ska bli verklighet rakt av. Det betyder att den svenska rapporten, med de svenska förslagen, kommer att samsas med de förslag som kommer från de andra EU-länderna. Även om inte alla förslag som tas fram kommer att ingå i den svenska rapporten till europeiska ungdomsdialogen så är alla ungas röster och förslag med i processen och påverkar på så vis resultaten.

Det är också viktigt att klargöra att EU inte bestämmer i detalj över medlemsländerna och kommunerna. EU har inte rätt bestämma hur eller vad medlemsländerna ska göra när det kommer till ungdomspolitik. Det är bara Sveriges riksdag och regering som kan bestämma hur Sveriges ungdomspolitik ska se ut. Men EU kan sätta upp mål, formulera rekommendationer, se till att idéer sprids och främja att länder lär sig från goda exempel inom ungdomsområdet i EU. Det går därför inte att förvänta sig att förslag blir EU-lag med direkt verkan men det betyder inte att det inte går att påverka.

- **Få alla att delta och dela sina åsikter**

En förutsättning för att deltagare ska uttrycka sina åsikter är att de känner sig trygga i rummet och i gruppen. Inled därför med övningar där deltagarna får lära känna varandra och där alla kommer igång och pratar/deltar. Det är också viktigt att som processledare hjälpa till och se till att alla kommer till tals under diskussionerna. Arrangera många grupparbeten och även metoder som inte kräver att deltagarna pratar för att delta. Se del 3 för förslag på metoder.

- **Introducera ämnet**

Alla deltagare bör vara insatta i temat för den aktuella EU:s ungdomsdialog. Allra viktigast är att reflektera över förutsättningarna i er kommun. Starta därför workshoppen med en gemensam reflektion där deltagarna utgår från sig själva och sina erfarenheter.

- **Börja med utmaningar, fortsätt till lösningar**

Vilka utmaningar måste lösas för att uppnå EU:s 11 ungdomsmål? För att ta fram förslag på lösningar är det nödvändigt att identifiera utmaningarna först. Utgå från den lokala kontexten och deltagarnas egna erfarenheter. Se till att skriva ner utmaningarna så att alla ser dem – till exempel på stora blädderblock.

- **Låt alla vara med och prioritera**

Alla kan inte bearbeta samtliga förslag men alla kan vara med och prioritera vilka utmaningar som är viktigast att hitta lösningar på. Alla kan också vara med och ge feedback på samtliga förslag och rösta fram vilka förslag som slutligen ska väljas ut. På så sätt skapas ett gemensamt ägarskap för demokrativerkstadens resultat.

- **Konkretisera, konkretisera, konkretisera**

Det är enklare att få genomslag för förslag som är konkreta och specifika. Lösningarna på problemen ska helst gå att genomföra här och nu. Utmana deltagarna att bli mer konkreta genom att bygga ut sina förslag med fler detaljer.

- **Grupparbeten ger en möjlighet till fördjupning**

I en mindre grupp finns större möjligheter att analysera utmaningar och hitta lösningar. Avsätt tid till grupparbete (helst minst 30 minuter) så att olika idéer kan prövas ut.

- **Tidshållning**

Demokrativerkstaden har en uppgift att komma i mål med – att ta fram konkreta förslag för att nå ungdomsmålet. Ledaren måste hålla tiden och ta ansvar att bryta diskussioner.

- **Tydlighet under processen**

Det är viktigt att sammanfatta vad som tagits upp innan nästa uppgift introduceras. Uppmana deltagare att presentera resultat genom **nyckelord** och skriv upp dessa nyckelord i ett synligt protokoll på tavlan.

- **Avslutning**

Avsluta demokrativerkstaden med att sammanfatta vad som kommer hända med förslagen nu.

CHECKLISTA

Uppföljning

- **Inlämnande av demokrativerkstadens resultat**

Dokumentera era resultat i det webbaserade verktyget om det inte gjordes under verkstaden. Via webben – i den digitala dialogverktyget – kommer sedan fler unga att kunna rösta på vilka förslag som ska skickas vidare till den europeiska ungdomskonferensen där processens slutrekommendationer kommer tas fram. Det kommer att finnas möjlighet för arrangörer att lära känna verktyget innan själva eventet. Läs mer om hur ni lägger upp era resultat och deltar i omröstningen under avsnittet Det digitala dialogverktyget.

- **Informera deltagarna om att rösta**

Sprid information om att det är dags att rösta i digitala dialogverktyget med instruktion om hur det går till. Ni kan också överväga att göra en ny workshop med deltagarna och andra intresserade unga där man gemensamt jämför resultaten från de olika demokrativerkstäderna runt om i Sverige.

- **Spridning av resultaten till lokala beslutsfattare**

Förslagen handlar om hur EU:s elva ungdomsmål ska kunna uppnås. Dessa ungdomsmål kommer främst att implementeras lokalt och därför är det minst lika viktigt att sprida förslagen till kommunalpolitiker. Fundera på hur ni kan skicka era förslag direkt till kommunfullmäktige – finns det ett utskott som är relevant att kontakta? När ni kommit fram till en strategi, se till att berätta om er spridningsplan för deltagarna så att de kan se vad som händer med deras resultat.

Det finns en mall för hur ett brev kan formuleras för att skicka vidare era resultat till kommunfullmäktige (se bilaga 1). Anpassa mallen så budskapet passar er. Ni kan även välja att bjuda in en eller flera kommunalpolitiker att delta under de sista 30 minuterna av er workshop och på så sätt vara med när förslagen presenteras. Det blir en unik chans för ungdomar att få tillgång till en lokalpolitiker.

- **Spridning av resultat till lokal media**

Den som vill kan även skicka brevet och förslagen till lokal media samtidigt som de skickas till kommunfullmäktige. Ett alternativ är att kontakta media i förväg – använd texten från brevet till kommunfullmäktige (bilaga 1) och skriv till en ruta med var, när, vem och hur. Om media vill komma är det viktigt att de endast observerar och inte deltar i processen. Låt dem komma under pausen för att tala med deltagarna om deras upplevelse och låt dem endast vara med under 10 minuter av själva processen. Detta är ett rum för unga att uttrycka sig fritt, närvaro av andra i rummet kan störa processen.

- **Utvärdering**

Genomför en kort utvärdering på plats för att låta deltagarna utbyta erfarenheter från processen. Utvärderingen behöver bara ta 5 minuter och ett exempel på metod finns i programexemplet i del 3. Planerar ni att göra en liknande workshop igen, antingen inom ramen för EU:s ungdomsdialog eller med ett annat syfte, kan det vara värdefullt att fånga upp mer information i en fördjupande utvärdering. Allt från praktiskt genomförande till förslag på förbättringar av processen kan vara värt att fånga upp. När du satt upp utvärderingen är det bara att maila ut en länk till deltagarna och sedan får du automatiskt en sammanställning av resultaten.

- **Arbeta för att stärka ungdomsdialogen**

Ett sätt att öka EU:s ungdomsdialogs påverkan är att sprida de slutliga europeiska rekommendationerna lokalt. På så vis går det också att visa att unga i er kommun har varit med i en europeisk process och gemensamt med unga från Europas alla hörn tagit fram rekommendationer och varit en del av EU:s enda permanenta verktyg för att göra ungas röster hörda. När kommunens egna ungdomar har varit med och tagit fram rekommendationerna är det än mer relevant att lyssna till dem och implementera dem.

Del 2: Mall – metoder för en demokratiworkshop

I det här avsnittet finns en mall på ett koncept för demokratiworkshop.

Använd metoderna rakt av, ändra, utveckla eller gör ett helt nytt. Den stora utmaningen är att demokratiworkshopen ska äga rum under cirka två timmar. Tidsbegränsningen beror på att alla ska kunna delta i hela processen och bibehålla orken. Det är viktigt att hålla tiderna och se till att de olika momenten inte tar för lång tid. Konceptet fungerade med grupper från sex till 20 personer.

Metoderna i det här körschemat har prövats och finjusterats i fyra pilotworkshops som genomfördes 2019. Konceptet togs fram av en erfaren processledare som arbetat många år med deliberativa beslutsprocesser för unga, bland annat inom EU:s ungdomsdialog.

Komplettera gärna med MUCF:s metodmaterial [Prata EU](#). Där finns presentationer om hur EU fungerar och vad europeiskt medborgarskap innebär. Där finns också metoder och övningar som på ett enkelt, roligt och interaktivt sätt utmanar, väcker frågor och fördjupar ungas kunskap om EU.

INTRO (20 minuter)

RUNDA AV NAMN (5')

Syfte

Att alla känner sig inkluderade och välkomna.

Instruktion

Förutom att presentera sig så är det bra om alla kan skriva namnlappar att ha på sig – till exempel på en bit målartejp.

SPEED DATING (10')

Förslag på frågor:

1. Vad har jag gjort idag?
2. Varför kom jag hit?
3. Formulera: en fråga som berör den egna erfarenheten kring ämnet demokratiworkshopen handlar om
4. Därför tycker jag det är viktigt att man lyssnar på unga i samhällsfrågor
5. Har du någon gång engagerat dig för att ändra samhället – berätta!
6. Går det att påverka politiken kring ungas livsvillkor?

Syfte

Att alla ska komma igång och prata, men också lära känna varandra.

Instruktion

Be hälften av gruppen att ställa eller sätta sig i en inre cirkel med ansiktet vänt utåt. Be den andra hälften av gruppen att ställa eller sätta sig var och en framför

en av personerna i cirkeln. Ställ en fråga som paren får 1.5 minuter att prata om efter att ha presenterat sig. Sedan flyttar sig alla i den yttre cirkeln med så att nya par bildas. Presentation, fråga...

EU:S UNGDOMSDIALOG INTRO (5')

Presentation (PPT-bild)

Syfte

Att sätta demokrativerkstaden i sitt sammanhang och se till att alla deltagare har rätt förväntningar angående resultaten.

Instruktion

Förklara i grova drag hur EU:s ungdomsdiallog fungerar – du kan utgå från processen i bilaga 2.

BAROMETERDISKUSSION (25')

Syfte

- **Komma igång.** En barometerdiskussion är toppen för att få alla att tänka efter vad dom tycker och sedan dela det med de andra – även om de inte är beredda att formulera det i ord.
- **Kartlägga.** Det är ett snabbt sätt att ta pulsen på flera frågor i en större grupp, fånga upp tvetydigheter samt att genomföra korta men intensiva diskussioner.
- **Identifiera utmaningar.** Ett mål med denna övning är att genom riktade följdfrågor fånga upp de bakomliggande utmaningarna som gör det svårt att nå det Europeiska ungdomsmål som ni ska finna lösningar på.

Hitta metoden i MUCF:s verktygslåda. Frågorna kan ersättas med de frågor som är relevanta för demokrativerkstaden

Exempel på barometerfrågor

Här är ett par exempel på hur frågor kan se ut som berör EU:s ungdomsmål om livskvaliteten för unga på landsbygden där delteman var livskvalitet, deltagande och jobb.

1. Jag kan tänka mig att flytta ut i glesbygd

- Varför inte?
- För att ha en riktigt bra livskvalitet för unga i landsbygd, vad saknas idag? (Skriv ner en lista med ”utmaningar för ungas livskvalitet på landet” på ett blädderblock)

2. Går det att påverka politiken kring ungas livsvillkor?

- Varför är det viktigt att lyssna på unga?
- Om vi tar unga som bor i landsbygden – vad kan stå i vägen för att deras röster ska bli hörda? (Skriv ner en lista med ”utmaningar för att göra ungas röster på landsbygden hörda” på ett blädderblock)

3. Det finns tillgång till schyssta jobb i landsbygden

- Varför inte? (skriv ner en lista med ”utmaningar för unga att få jobb på landsbygden”)
- Vad är schyssta jobb? (Definition)

PRIORITERING / VAL AV INRIKTNING (10')

Syfte

- För att ta fram förslag på åtgärder för att nå ett mål är det nödvändigt att först ta ett steg tillbaka och titta på de bakomliggande utmaningarna vilket vi gjorde i barometerövningen. Sedan är det nödvändigt att prioritera bland dessa utmaningar, vissa är säkert viktigare att åtgärda än andra. Den pågående demokrativerkstaden kommer inte att hinna ta fram förslag gällande alla.

Instruktion

- Dela upp gruppen i par.
- Instruera paren att gå till de olika listorna med utmaningar ni skapat i Barometerövningen och rösta på de 3 viktigaste/största/akuta utmaningarna som de tycker att ni borde fokusera på när ni tar fram förslagen. Ge varje par stickers/bluppar alternativ säg åt dem att använda sina pennor och göra kryss.

PAUS – 15 MIN

DETTA MÅSTE GÖRAS – VÅRA FÖRSLAG (60')

Syfte

- Med utgångspunkt i de utmaningar ni har identifierat, ta fram konkreta förslag om hur EU och dess medlemsländer kan uppnå det ungdomsmål som ni har jobbat med.

Format

- Ni bör inte ta fram fler än 10 förslag.
- Varje förslag ska vara cirka två meningar.
- Försök att vara så konkret som möjligt – specificera vad men också hur och varför något skall genomföras.

Instruktioner

1. Förbered tre-fyra bord för grupparbeten med ett del-tema per bord.

Placera listan med de utmaningar ni identifierade för detta deltema på bordet. Lägg även ut en ett blädderblocksblad att skriva på och pennor. Skriv dit en titel. Om det känns relevant kan du dela upp bladet i ”långsiktiga” och ”kortsiktiga” lösningar.

2. Dela upp gruppen i tre-fyra smågrupper.

- Låt alla deltagare välja vilket tema de vill jobba med genom att sätta sig eller ställa sig vid det bordet.
- Bestäm ett maxantal deltagare per ämne så att det blir någorlunda jämnstora grupper

2. Ta fram förslag på lösningar/strategier/åtgärder (30')

- Låt all deltagare välja vilket tema de vill jobba med genom att ställa sig eller sätta sig vid det bordet.
- Bestäm ett maxantal deltagare per ämne så att det blir någorlunda jämnstora grupper

3. Feedback-karusell (10-15')

- Låt alla grupper presentera sina resultat. Be övriga gruppen om feedback och kring hur man kan göra förslaget mer konkret, om det behöver byggas ut med mer information eller om förslag borde slås ihop eller delas upp.

4. Eventuellt – rösta om vilka förslag som ska tas vidare. (5')

Kan göras om ni har alldeles för många förslag.

Be varje grupp titta på de andra borden och sätta ett kryss på de tre förslagen de tyckte var viktigast vid varje bord.

5. Slutformulering av förslagen (10')

- Nu får varje grupp sätta eller ställa sig vid sitt bord och göra en slutlig formulering av de två eller tre förslag som ska ingå i er demokrativerkstads bidrag till EU:s ungdomsdialog.
- Markera även vilket deltema förslaget det gäller! Du ska efter demokrativerkstaden lägga upp det här förslaget i den digitala EU:s ungdomsdialog och då även kunna markera vilket deltema det gäller.

6. Läs upp alla slutliga förslag – och ge en ordentlig applåd till varandra!

UTVÄRDERING

Syfte

- Dela med er med varandra hur det gick och vad ni lärt er/tar med er
- Om ni vill fånga upp lärande kring er demokrativerkstad inför nästa omgång borde ni göra en fördjupande skriftlig utvärdering

Instruktion

- Samla alla deltagare i en ring. Gå varvet runt och berätta vad ni tar mer er och varför.
- Alternativ: Samla alla deltagare i en ring. Alla får berätta vad de ger tummen upp och vad de ger tummen ner från dagens demokrativerkstad.

Del 3: Guide till det digitala dialogverktyget

För att dokumentera konsultationsprocessen runtom i landet används en digital lösning byggd med beslutsmötesverktyget VoteIT. Det är viktigt att poängtera att den lokala demokrativerkstan är en analog process. Deltagarna ska inte logga in i en plattform i det skedet. Däremot ska den som leder träffen använda den digitala plattformen för att spara förslagen och de utmaningar som ungdomarna arbetade fram under demokrativerkstaden.

Du som leder demokrativerkstaden kommer att bli inbjuden till digitala dialogverktyget i god tid innan träffen. Där finns samlade underlag som kan vara bra att ha till träffen och där finns även instruktioner för vad du förväntas göra.

Det är viktigt att ungdomarna som deltar i demokrativerkstaden är införstådda med att EU:s ungdomsdialog är en konsultationsprocess. Det är mycket osannolikt att ett specifikt förslag kommer att gå helt obearbetat vidare till europeisk nivå. I det digitala dialogverktyget kommer det att vara möjligt att se hur förslagen utvecklades men det kräver viss kunskap i systemet och är inget som kommer att visualiseras för alla förslag.

Checklista ledare

- Du kommer att få en inbjudan till det digitala dialogverktyget via e-post från LSU.
- Skapa en användare och logga in.
- Under "Dagordning" har LSU lagt de teman som ingår i EU:s ungdomsdialog.
- Klicka på respektive tema, till exempel "Arbete för unga på landsbygden", för att öppna upp vyn med förslag och diskussion.
- Du ska lägga in gruppens förslag under "Förslag". Använd knappen "Lägg till förslag" (längst ner).
- Du ska lägga in ett inlägg med de utmaningar som ni diskuterade för respektive tema under "Diskussion". Använd knappen "Nytt inlägg" för att lägga till utmaningar.
- Det går att sortera innehåll i Digitala EU:s ungdomsdialog med hjälp av hashtags (#).

Digitalt dialogverktyg – var med och prioritera Sveriges bidrag

Efter att alla demokrativerkstäder ägt rum runt om i Sverige kommer LSU och de båda ungdomsrepresentanterna att gå igenom samtliga förslag från alla demokrativerkstäder. Dubletter tas bort och närliggande förslag skrivs ihop. Anledningen till att gå igenom alla förslag är att skapa ett överskådligt material som det går att prioritera i. Arbetet med att prioritera och skriva ihop förslag görs manuellt men behöver endast genomföras en gång per ungdomsdiallog. Inget ursprungligt förslag raderas.

När materialet är överskådligt kommer LSU att öppna det andra steget i konsultationen. Här ska Sveriges förslag/bidrag rangordnas. Det sker digitalt. Alla ungdomar som har deltagit i demokrativerkstäderna kommer att bjudas in. Även LSU:s medlemsorganisationer kommer att bjudas in för att rangordna innehållet.

Återkoppling

Rangordningsprocessen pågår under 2–3 veckor. Efter det att LSU stängt rangordningsprocessen kommer alla som deltagit att få ett meddelande (e-post) med inbjudan att gå in och se slutresultatet. När EU:s medlemsländer har meddelat vad de ska göra med förslagen som lämnats in under ungdomskonferensen ansvarar LSU för att återkoppla till alla genomförda, lokala demokrativerkstäder för att redovisa resultatet av ungdomsdiallogen.

Bilaga 1: MALL spridningsmail till kommunfullmäktige

Till
Kommunfullmäktige
XX

Hej!

Jag skriver till dig för att presentera resultaten från den demokrativerkstad som genomfördes den XX med unga från XX. Under demokrativerkstaden togs Xst konkreta förslag på lösningar fram för hur vi kan uppnå EU:s ungdomsmål XX som ingår i den Europeiska ungdomsstrategin.

Unga i XX vill vara med och påverka ungdomspolitiken och de frågor som berör deras liv. Att låta unga formulera lösningar på utmaningar som berör deras liv är viktigt dels för att unga har en rättighet att göra sina röster hörda, men även eftersom de är de främsta experterna på sin livssituation och är bäst lämpade att identifiera de lösningar som behövs.

På europeisk nivå används EU:s ungdomsdiallog för att låta unga i hela EU vara med och identifiera EU:s ungdomspolitik. I den senaste cykeln av ungdomsdialogen togs EU:s 11 ungdomsmål fram som sedan fastslogs av ministerrådet. I kommande cykler av ungdomsdialogen tar unga i hela EU fram förslag på hur dessa 11 ungdomsmål kan uppnås.

Unga i XX har bestämt sig för att vara en aktiv del av denna process och därför anordnande vi en demokrativerkstad där unga arbetade fram sina förslag till processen. Dessa förslag, tillsammans med förslag från demokrativerkstäder i övriga Sverige, kommer vara en del av Sveriges bidrag till den europeiska ungdomsdialogen och den framtida europeiska ungdomspolitiken. Men förslagen är även ett viktigt inspel till den lokala ungdomspolitiken.

Kommunen är en viktig aktör när det kommer till implementeringen av EU:s ungdomspolitik, och det är även här som de flesta frågor som berör ungas livssituation bestäms. Vi tror att dessa förslag kan bidra till att förbättra livssituationen för unga i XX markant och hoppas att kommunfullmäktige tar dem till sig.

Miss inte chansen att använda den främsta expertis som finns när det kommer till ungdomspolitiken – de unga själva!

Med vänliga hälsningar,

XX

Projektledare XX Demokrativerkstad inom ramen för EU:s ungdomsdiallog

EU:s ungdomsdialog - processen

